

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Tos/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120010911
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8120010911.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a JUDr. Petra Tobiaša, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 24.09.2020, proti odsúdenému A. J. v konaní o žiadosti odsúdeného a záujmového združenia X. T. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného a záujmového združenia X. T. proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp.zn. 1PP/57/2020 zo dňa 22.07.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosti odsúdeného A. J. a záujmového združenia X..

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 61 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona v spojení s 415 ods.1 Tr. poriadku zamietol návrh záujmového združenia, štátom uznanej cirkvi - X. na podmiennečné prepustenie odsúdeného A. J., nar. XX.XX.XXXX v Z., naposledy bytom K., K. 172/8 z výkonu súhrnného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 6T/88/2016 zo dňa 30.08.2017 vo výmere 4 rokov pre prečin podvodu podľa § 221 ods.1, 2 Tr. zákona a pre prečin marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods.1 písm. a/ Tr. zákona, za súčasného zrušenia výroku o treste rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/36/2014 zo dňa 20.07.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1To/110/2016 zo dňa 30.01.2017 a ďalej rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 6T/56/2017 zo dňa 30.08.2017, rovnako právoplatným, vo výmere 8 mesiacov pre prečin sprenevery podľa § 213 ods.1, 2 písm. a/ Tr. zákona, so zaradením odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním zo dňa 26.07.2020, pre nesprávnosť výroku uznesenia v zmysle § 189 ods.1 písm. a/ Tr. poriadku. V dôvodoch uviedol skutočnosti, ktoré majú osvedčiť možnosť podmiennečného prepustenia a to, že odsúdený už vykonal väčšinu uloženého trestu a v rámci výkonu trestu bolo na odsúdeného pôsobené aktívne s cieľom doceliť jeho nápravu. V rámci výkonu trestu nebol disciplinárne trestaný a contrario bol hodnotený výlučne kladne, čo dokazuje, že vplyv na odsúdeného v rámci výkonu trestu splnil svoj účel. Odsúdený má záujem o resocializáciu a opätovné zaradenie do bežného života, avšak na rozdiel od minulosti má záujem konať v súlade so zákonom, riadne sa zamestnať a postarať sa o svoju rodinu, ktorú má v obci K., vrátane 14-ročného syna, ktorému chce ísť príkladom, čo je jeho motivácia na vedenie iného života než v minulosti. Má záujem aktívne spolupracovať s farnosťou K., ktorá v prospech odsúdeného podala návrh a prevzala záruku. L. K. je pripravená odsúdeného aktívne viesť a kontrolovať. Nakoľko je odsúdený osobou veriacou a hlboko nábožensky založenou, pomoc od farnosti preňho predstavuje značnú psychickú oporu. Odsúdený ďalej prostredníctvom obhajcu uviedol, že pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení zákon neurčuje, že je potrebné prihliadať na predchádzajúce trestné činy odsúdeného. Kľúčovým aspektom je skutočnosť, či u odsúdeného došlo v rámci výkonu trestu k náprave. Účelom trestu je v prípade páchatel'ov trestných činov a primárnym cieľom prevýchova páchatel'a a nie prevencia pred páchaním trestnej činnosti. U odsúdeného došlo k prevýchove aj k

sebauvedomeniu si zodpovednosti za svoje skutky, pričom záujem odsúdeného a docielenie prevýchovy je zreteľný zo správania odsúdeného v rámci výkonu trestu. Nemá inú možnosť ako preukázať úspešnú prevýchovu jeho osoby, než opätovným zaradením do života, samozrejme pod dohľadom záujmového združenia a probačného úradníka. Je pripravený akceptovať akúkoľvek formu kontroly monitorovacím zariadením, resp. inými prostriedkami. V závere obhajca uviedol, že okresný súd dospel k nesprávnemu rozhodnutiu a navrhol, aby krajský súd vydal v súlade s § 194 ods.1 písm. b/ Tr. poriadku uznesenie, ktorým zruší napadnuté rozhodnutie okresného súdu a prepustí odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

K sťažnosti obhajcu odsúdeného sa v zákonnej lehote pripojil aj A. G., farský administrátor K. za záujmové združenie X., ktorý súhlasí s jej dôvodmi. Vyslovil, že záruka za odsúdeného trvá a vidí to ako najlepšie riešenie pre p. J. a jeho rodinu.

Na základe podanej sťažnosti preskúmal krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovatelia podali sťažnosť, ako aj konanie napadnutému výroku uznesenia predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosti odsúdeného a záujmového združenia nie sú dôvodné.

Tak, ako to konštatuje prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia, je z obsahu spisu zrejmé, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, uložený mu rozsudkom Okresného súdu Poprad sp.zn. 6T/56/2017 zo dňa 30.08.2017 pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona. Tiež vykonáva súhrnný trest odňatia slobody za prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona a prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona v trvaní 4 rokov, uložený mu rozsudkom Okresného súdu Poprad sp.zn. 6T/88/2016 zo dňa 30.08.2017 za súčasného zrušenia výroku o treste rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/36/2014 z 20.07.2016. Odsúdený začal vykonávať uvedený trest dňa 13.02.2017. Uznesením Okresného súdu Poprad sp.zn. 6T/88/2016 zo dňa 19.10.2017 bola do doby výkonu súhrnného trestu odňatia slobody započítaná doba vykonaného trestu od 13.02.2017 do 19.10.2017. Podmienečné prepustenie v danom prípade prichádza do úvahy dňom 13.06.2019. Koniec výkonu trestu je stanovený na 13.10.2021.

Pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody prvostupňový súd postupoval správne, keď skúmal, či sú v danom prípade splnené podmienky, ktoré zákon v ustanovení § 66 ods. 1 Tr. zákona vyžaduje.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, môže súd odsúdeného podmienečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone jednej polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Základnou podmienkou, ktorú musí súd pri svojom rozhodovaní zisťovať, je to, či odsúdený vykonal zákonom stanovenú časť trestu. Keďže, ako už bolo uvedené, trest odňatia slobody bol odsúdenému uložený (v oboch prípadoch) za prečin, jeho podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody prichádza do úvahy v prípade, ak vykonal polovicu uloženého mu trestu. Odsúdený trest vykonáva od 13.02.2017 a polovicu z uloženého trestu odňatia slobody (výmery 8 mesiacov a 4 roky) vykonal k 13.6.2019. Táto formálna podmienka v čase podania žiadosti o podmienečné prepustenie záujmovým združením X., zo dňa 29.05.2020 jednoznačne splnená bola.

Vykonanie zákonom stanovenej časti trestu však nie je jedinou zákonnou podmienkou, splnenie ktorej sa pre možnosť podmienečného prepustenia vyžaduje. Odsúdený nemá po vykonaní stanovenej časti trestu na podmienečné prepustenie nárok. Preto, aby mohol (nie musel) byť z výkonu trestu odňatia slobody podmienečne prepustený, musí byť súčasne zistené, že plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a tiež musí z uvedených skutočností plynúť, že sa od neho môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený teda musí plnením svojich povinností a svojím správaním preukázať, že v jeho prípade je odpykanie aj kratšej, než pôvodne uloženej doby trestu postačujúce a účel trestu bol v jeho prípade dosiahnutý. Inštitút podmienečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je uplatňovaný automaticky u všetkých odsúdených po uplynutí času v zmysle citovaného ustanovenia § 66 Tr. poriadku.

To, či sa odsúdený polepšil (čo je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti), je možné zisťovať prakticky len z jeho vonkajších prejavov a jeho správania, teda z toho, ako si vo výkone trestu plnil svoje povinnosti a aké bolo jeho celkové správanie, vrátane jeho postoja k trestnej činnosti, za ktorú mu bol uložený trest, ktorý vykonáva. To je zistiteľné okrem prejavov odsúdeného predovšetkým z hodnotenia ústavu na výkon trestu, v ktorom odsúdený trest vykonáva. Hodnotenie rizika sociálneho zlyhania je pritom založené na všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného, i na charakteristických rysoch odsúdeného muža, resp. odsúdenej ženy z hľadiska prognózy penologickej recidívy a resocializačnej prognózy. Záruka zamestnateľnosti odsúdeného je rovnako dôležitým faktorom socializácie odsúdeného po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia správne poukázal na všetky skutočnosti, ktoré v tomto smere z hodnotenia odsúdeného plynú. Podľa hodnotenia ÚVV a ÚVTOS Prešov u odsúdeného v čase výkonu uloženého trestu odňatia slobody tak v tomto ústave ako aj v ÚVTOS Ružomberok, kam bol preložený po nástupe do výkonu trestu, neboli v jeho správaní, vystupovaní ako i dodržiavaní noriem a predpisov, zaznamenané žiadne nedostatky. Bez problémov prebehla aj adaptácia odsúdeného po jeho premiestnení dňa 13.03.2018 do ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, kde vykonával trest v oddiele s „B“ diferenciacnou skupinou. Správanie a vystupovanie odsúdeného bolo na požadovanej úrovni, príkazy a pokyny nadriadených rešpektoval a plnil, voči personálu a zamestnancom ústavu sa správal slušne a zdvorilo, autority rešpektoval. Do prednáškovej činnosti, zameranej na vzdelávanie, resocializáciu v oblasti závislostí, medziľudských vzťahov a rozvoj osobnostných kompetencií sa zapájal podľa možností pravidelne. Odsúdený bol aj počas výkonu trestu v ÚVTOS Ružomberok pracovne zaradený a jeho pracovná morálka a aktivita bola na požadovanej úrovni, zodpovedne plnil pridelené úlohy, nedovolené činnosti sa nedopúšťal, bezpečnosť pri práci dodržiaval. Aj po zmene súdnej diferenciácie uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1Nt/82/2018 zo dňa 26.11.2018 a preradení odsúdeného do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a jeho premiestnení dňa 11.12.2018 do ÚVTOS Dubnica nad Váhom, bolo správanie odsúdeného naďalej bezproblémové. Po ostatnom preložení na základe vlastnej žiadosti dňa 18.06.2019 do oddelenia výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove ÚVV a ÚVTOS Prešov je správanie odsúdeného a vystupovanie bezproblémové a v súlade s ústavným poriadkom. Odsúdený si plní svoje povinnosti, interné normy neporušuje, zásady osobnej a kolektívnej hygieny dodržiava, k personálu ústavu ako aj k ostatným odsúdeným sa správa slušne a úctivo, konfliktným situáciám sa vyhýba. Venuje sa činnostiam pre všeobecný rozvoj osobnosti. Služby, čistiace a upratovacie práce v oddiele vykonáva nad rámec svojich povinností, za čo bol aj disciplinárne odmenený pochvalou. Je dlhodobo pracovne zaradený a pracovná morálka odsúdeného na pracovisku je hodnotená kladne. Celkovo bol odsúdený počas celého výkonu trestu odňatia slobody trikrát disciplinárne odmenený - dňa 25.10.2017 pochvala za zodpovedný prístup k pracovným povinnostiam na pracovisku Šitie VV, dňa 12.10.2018 pochvala za zodpovedný prístup k pracovným povinnostiam na pracovisku Z. a dňa 01.05.2020 - pochvala za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení aktivít súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného. Kontakt s vonkajším svetom udržiaval predovšetkým s matkou, družkou a synom prostredníctvom osobnej korešpondencie, telefonických hovorov a pravidelných nárokových návštev. V závere hodnotenia odsúdeného je konštatovaná menej priaznivá resocializačná prognóza odsúdeného, vzhľadom na jeho predchádzajúce odsúdenia, finančnú situáciu, pohlavie, dosiahnuté vzdelanie a recidívu, čím je riziko sociálneho zlyhania do budúcnosti u odsúdeného hodnotené ako stredné. Keďže odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmieneného prepustenie, s poukazom na vysokú recidívu riaditeľ ústavu neodporúča jeho podmienené prepustenie.

Tak ako súd prvého stupňa, aj krajský súd na základe výsledkov lustrácie zhodne konštatuje u odsúdeného podľa odpisu z registra trestov celkovo vykázaných 13 záznamov o vykonaných trestoch odňatia slobody za trestné činy krádeže, sprenevery, podvodu a zanedbania povinnej výživy. Jedenkrát sa na odsúdeného hľadí, akoby nebol odsúdený. Z odpisu registra trestov vyplýva, že pred súčasným výkonom trestu mal odsúdený viackrát uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom dvakrát sa v prípade uloženého mu podmieneného odsúdenia neosvedčil a bol mu nariadený výkon trestu. Tiež už bol v minulosti z výkonu trestu podmienené prepustený, pričom raz sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia a bol mu nariadený výkon zvyšku trestu.

Uvedené skutočnosti, napriek námietke obhajcu odsúdeného, svedčia o postoji odsúdeného k dodržiavaniu základných spoločenských a právnych noriem, rovnako tak aj k účelu trestu, ktorým sa má dosiahnuť náprava páchatel'a, aby už do budúcnosti trestnú činnosť nepáchal a viedol riadny život,

keď aj opakovane po vykonaní trestu odňatia slobody sa trestnej činnosti dopúšťal naďalej, čo súd pri hodnotení ďalšej prognózy správania sa odsúdeného, či sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, musel vyhodnotiť negatívne.

Do úvahy je potrebné, rovnako, ako to urobil súd prvého stupňa, vziať aj už v minulosti realizované podmienkové prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody (naposledy v roku 2011), pričom už keď bol v minulosti podmienkovo prepúšťaný, očakávalo sa, že v budúcnosti povedie riadny život, čo sa nestalo. Samotný vek odsúdeného, na ktorý poukazuje v súvislosti s aktuálnym prehodnotením svojho života a vôľou na nápravou chýb, nie je dostatočnou zárukou na uskutočnenie nápravy odsúdeného bez ďalšej už prebiehajúcej zmeny správania sa nad rámec doterajších návykov, aktivít a obvyklého prežívania zmien a udalostí v živote, napríklad formou vzdelávania sa a vyvíjania aktivity v prospech okolia v rámci hoc aj obmedzených možností v uzavretej skupine.

K pozitívnemu hodnoteniu odsúdeného v doterajšom výkone trestu odňatia slobody, vzhľadom na vyššie uvedené, je potom možné konštatovať, že správanie sa odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu, sa javí skôr ako štandardné prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu, než ako prejav výrazného polepšenia sa odsúdeného. O tom svedčí napokon aj záver plynúci zo spomínaného hodnotenia riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov, ktorý konštatuje čiastočné splnenie podmienok na podmienkové prepustenie odsúdeného z dôvodu predchádzajúcej vysokej recidívy odsúdeného, ďalej vzhľadom na menej priaznivú resocializačnú prognózu a stredné riziko sociálneho zlyhania, prečo podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neodporúča.

Ani podľa senátu krajského súdu nie je možné uzavrieť, že by boli splnené všetky zákonom vyžadované podmienky pre to, aby mohol byť odsúdený z výkonu trestu odňatia slobody podmienkovo prepustený. Z trestnej minulosti odsúdeného vyplýva, že doposiaľ vykonané tresty odňatia slobody, ani podmienkové prepustenie, na neho nepôsobili dostatočne výchovne v tom smere, aby sa po prepustení vyhýbal páchaniu ďalšej trestnej činnosti. Žiadna taká zásadná zmena v správaní sa odsúdeného, ani v jeho postojoch v priebehu doterajšieho výkonu trestu, ktorá by dovoľovala urobiť záver, že by sa od neho v tomto štádiu dalo očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, zaznamenaná nebola. Nestalo sa tak ani po tom, čo žiadosť odsúdeného na základe rovnakých dôvodov bola obdobne zamietnutá Okresným súdom Prešov vo veci sp.zn. 41PP/40/2019 dňa 20.12.2019.

Pokiaľ ide o ponúknutú záruku záujmového združenia -X., ani senát krajského súdu nie je presvedčený o dostatočnosti navrhovaného výchovného pôsobenia farnosti na správanie sa odsúdeného po jeho podmienkovom prepustení, v tomto prípade pre jeho nekonkrétnosť. Základom úspešného pôsobenia na prevýchovu je dostatočná znalosť prevychovávanej osoby, jej charakterových vlastností. Dôležité je tiež stanovenie konkrétneho spôsobu pôsobenia farnosti, ktorá zárukou preberá zodpovednosť za úspešnú nápravu podmienkovo prepusteného odsúdeného.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa, teda považuje krajský súd za správne a sťažnosť odsúdeného ako aj záujmového združenia - štátom uznanej cirkvi X. v tomto prípade za nedôvodnú, preto ju ako takú podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.